

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1313361/5

בבית הדין הרבני האזורי ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב מרדכי רלב"ג – ראב"ד, הרב מרדכי מזרחי בר אור, הרב דוד שני

התובעת: פלונית

נגד

הנתבע: פלוני

הנדון: אישה שתובעת שכירות ששילמה עבור בעלה

פסק דין

בפנינו תביעות כספיות של האישה נגד האיש.

רקע ועובדות

הצדדים נישאו ב-2015, נישואין שניים לשניהם. לאיש יש תשעה ילדים מנישואין קודמים. לאישה שלושה ילדים מנישואיה הקודמים.

אין להם ילדים משותפים.

בתחילה האישה גרה ב[א'] והאיש בירושלים, אך לאחר שמצאה האישה עבודה בירושלים היא עזבה את [א'] ועברה לגור עם האיש בירושלים.

הצדדים שכרו דירה קטנה מאוד בגודל של 13 מ"ר בעלות של 1750 ₪ לחודש החל מיולי 2018. לדברי האישה סוכם שישלמו את השכירות חצי חצי, אך בפועל האיש חזר לגור בבית שלו, והיא שילמה לבדה את השכירות. האיש הודה לדבריה בדיון שהתקיים ביולי 2022, אך אח"כ חזר בו וסתר את עצמו.

לאחר מכן, ביולי 2019, בעקבות ייעוץ זוגי עברו הצדדים לגור בדירה חדשה שזה עתה הסתיימה בנייתה. הצדדים עשו עם בעל הדירה חוזה לחמש שנים בלי אפשרות של הפסקת החוזה מצד השוכרים. גובה השכירות בדירה זו עמד על 7000 ₪ לחודש, והצדדים הסכימו שישלמו את השכירות שווה בשווה.

בתחילה כל צד שילם מחצית מהשכירות, אך ביוני 2020 הודיע האיש לבעל הדירה שאינו יכול לשלם יותר את חלקו, ושיפנה לאישה. האישה כעסה מאוד על כך.

במהלך חייהם המשותפים ניסו הצדדים שלום בית אצל כמה וכמה רבנים אך בלא הצלחה.

יחסי הצדדים הלכו והידרדרו עד שלבסוף עזב האיש במרץ 2021 את הדירה.

באפריל 2021 הגיש האיש בקשה ליישוב סכסוך, וביולי 2021 הגיש תביעה לשלום בית.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בדיון הראשון שהתקיים בפני כבוד הרה"ג שלמה תם שליט"א הסכים האיש לתת גט. גם האישה רצתה להתגרש, אלא שביקשה קודם את מה שמגיע לה מבחינה כספית. מכיוון שלרה"ג שלמה תם הייתה היכרות עם הצדדים התיק הועבר להרכב דנן.

בפני ההרכב שלנו היה ברור שאין מקום לשלום בית בין הצדדים, ובאותו יום שבו התנהל הדיון הראשון שלהם בהרכב דנן, בפברואר 2022, נערך הסכם גירושין בין הצדדים בסיוע ביה"ד והם התגרשו.

הוסכם שנושא הכתובה והרכוש יידון לאחר הגט. התקיימו שני דיונים, ביולי ובספטמבר.

התביעות הכספיות של האישה

האישה טוענת שהצדדים סיכמו ביניהם שישלמו את המדור והוצאותיו שווה בשווה. לפיכך היא תובעת מהאיש סך של 12,500 ₪ בגין השכירות, ארנונה וכו' של הדירה הראשונה ששכרו.

כמו כן היא מבקשת מחצית מהשכירות של הדירה השנייה החל מיולי 2021 עד תום חוזה השכירות ביוני 2024, ובסה"כ 126,000 ₪.

היא גם מבקשת מחצית מהוצאות המדור עד מתן הגט.

האיש מודה שהתחייב חצי חצי עבור הדירה השנייה.

יצוין שלפי החוזה שנעשה בעניין הדירה השנייה אין אפשרות לשוכרים להפסיק את השכירות, ולכן אין אפשרות לאיש לצאת מחוזה השכירות מהתחייבותו כלפי המשכיר. יצוין שגם עו"ד שמייצג את בעה"ב של הדירה השנייה כתב לנו רק שהאיש הודיע שרוצה לעזוב את הדירה, אך לא נאמר שם שבעה"ב פטר אותו מחיובו כפי האמור בהסכם.

לאחר העיון נראה שאין לחייב את האיש בגין התקופה שלאחר הגירושין, שהרי לאישה נוח בחוזה השכירות הקיים, היא ממשיכה לגור בבית ונהנית ממנו לבדה ואף אמרה זאת בפירוש בדיון שהיא תמשיך להתגורר בדירה גם אם לא תחויב מצד החוזה בגלל התאמת הדירה לצרכיה, ומאידך גיסא האיש אינו יכול לגור יחד עם האישה, ולפיכך הגם שגם האיש התחייב כלפי המשכיר את מלוא השכירות לחמש שנים מכל מקום האישה חייבת לאיש על חלקו מדין נהנה.

נראה שגם קודם הגירושין מנקודת הזמן שכבר הגיע הסכסוך שביניהם לדרגה שאין מנוס מגירושין נחשב שמגורי האישה בדירה מונעים את מגורי האיש, ואי אפשר להם להיות תחת קורת גג אחת (כפי שאכן הוכח שהרי שני הצדדים רצו להתגרש בדיון הראשון שהתקיים בנובמבר 2021). באופן כזה ששני הצדדים מסוכסכים ביניהם אי אפשר לומר שהאיש יכול היה לגור עם האישה תחת קורת גג אחת, ונמצא שהאישה השתמשה גם בחלקו של האיש ועליה לשלם לו מדין נהנה. על כך יש להוסיף, שהאשה נשארה לגור בדירה לבד גם לאחר הגירושין והצהירה בדיון שהיא מעוניינת להישאר בדירה ואינה מעוניינת לעבור להתגורר בדירה קטנה יותר, מה שמוכיח שיש לה דין נהנה על הדירה כולה גם קודם לגירושין מעת שהחליטה להתגרש מבעלה. גם אם היה לנו ספק האם יכלו לגור תחת קורת גג אחת או לא מכל מקום מחמת הספק לא יכולה האישה להוציא מהאיש את כספי השכירות ששילמה למשכיר גם בגין חלקו של האיש, שהרי המוציא מחברו עליו הראיה.

בדיון שהתקיים בספטמבר 2022 אמרה האישה שעד היישוב סכסוך רצתה בשלום בית (האיש רצה גם אח"כ, שהרי הגיש תביעה לשלום בית). אומנם במהלך היישוב סכסוך הגיעה למסקנה של גירושין וז"ל פרוטוקול הדיון:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אני לא רציתי להתגרש ממנו, באתי ליישוב סכסוך, אבל הוא בא בלי תוכנית וגם ביקש שאני יעזור לו כלכלית, והוא זה שהביא אותי לירושלים, ולכן נפרדתי ממנו.

לא כל כך ברור מתי הדברים נאמרו, שהרי הצדדים לא הופיעו לפגישת המהו"ת היחידה שהייתה להם, וביום 5/5/21 חתמה האישה על טופס 3 לסיום הליך המהו"ת. מחמת הספק יש לחייב את האיש לשלם עד תחילת היישוב סכסוך בלבד, דהיינו 18/4/21.

הדיון הוא אפוא על שכירות הדירה השנייה בתקופה שמ- 1/7/20 עד 18/4/21, וכן על שכירות הדירה הראשונה.

באשר לדירה השנייה גרסת האיש בעניין תשלומיו הייתה רצופת סתירות, וגם המכתב של עוה"ד של בעל הדירה שלפיו האיש שילם 24 שיקים בסך של 3500 ₪ לחודש נסתר מדברי האיש עצמו בדיון, שהודה שלא שילם לאחר שעזב את הבית.

בדיון בנובמבר 2021 אמר האיש:

עשינו הכל חצי חצי. היא אמרה לעורך דין שהכל בסדר. בסוף היא השאירה לי לשלם 60,000 ₪. איפה חצי חצי?! אני שילמתי את החצי שלי. היא מתעלמת מהחצי שלה. כל הקבלות נמצאות אצל עורך דין אבישי דרעי.

בדיון בפברואר 2022 אמר האיש:

שכרנו דירה ב[...], 7,200 היא אמרה לי תשלם אלף שקל ואני את השאר. היא התעלמה מהכלכלה, אנחנו נסתדר. למה לא הסכימה חמישים אחוז. בדירה חצי חצי

בדיון ביולי 2022 אמר האיש:

האיש: ששה חודשים ראשונים שילמתי, ששה חודשים אחרונים שילמתי.

בדיון בספטמבר 2022 אמר האיש:

האיש: בדירה השנייה עשיתי בשביל שלום בית, דירה חדשה, ואז הייתי שלושה חודשים, שילמתי, היא ביקשה כלים חדשים, אמרתי לה שאפשר לקנות במאה שערים מיד שנייה, ולא נכנסתי לדירה שם, הייתי בבית, ואחרי שלושה חודשים נכנסתי לבית, הייתי שם חצי שנה, שילמתי, ועזבתי, האישה סילקה אותי מהבית.

הדברים אינם מסתדרים גם עם המציאות, שכן ביולי 2019 קיבלו את הדירה, ובמרץ 2021 עזב האיש את הדירה, ואם כן היו ביחד בדירה זו שנה ותשעה חודשים ולא חצי שנה בלבד או תשעה חודשים.

יצוין שבסיכומי האיש ששלח לביה"ד כתב ששני הצדדים התחייבו לשלם חצי חצי. לפיכך אין לנו לקבל אלא את דברי האישה שהאיש אכן לא שילם החל מיולי 2020, שהרי זה גרוע מאיני יודע אם פרעתין, שכן שם באמת אינו יודע, ואילו כאן מחליף גרסאות בלי הרף, ומוכח שהוא משקר. ולכן עליו לשלם 3500 ₪ כפול תשעה חודשים ועוד 18 ימים, כלומר כפול 9.6.

באשר לדירה הראשונה נראה שהאיש לא שילם דבר במשך שנה, וכפי שהודה בתחילה לדברי האישה בסוף הדיון ביולי 2022:

ביקשתי ממנו לקיים את הסיכומים ביננו, ואני נשארתי לבד בדירה בלי כל תנאים, ואני שילמתי את כל השכירות שנה שלמה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

האישה מציגה מסמכים שהיא שילמה את השכירות לבד.

הבעל הודה בתחילה, ולבסוף סתר את עצמו והכחיש.

גם בדיון שהתקיים בספטמבר 2022 נאמר בפירוט שלא שילם, אלא שהאיש טוען שעזב אז את הבית בעטיה ולכן לא שילם:

האישה: איפה זה כתוב שאם המשכתי לגור אתו לאחר שגליתי שהוא חולה שלא מגיעה לי כתובה? נלך לסעיף 2 בכתב התביעה. השכירות של הדירה הראשונה, בעל הדירה אתמול התקשר אליי, יש חוב בארנונה, ואנחנו צריכים לשלם חצי חצי, בעל הדירה טוען שהאיש נתן את המפתח של היחידה 12 ימים באיחור.

[...]

ביה"ד אל האיש: האישה שכרה דירה והתחייבת לשלם חצי, ובתקופה מסוימת לא שילמת.

האיש: היא גרמה לי לנזק והייתי צריך לעזוב את הבית ולכן לא שילמתי.

מה שהאישה גרה לבד בדירה אינו מחייב אותה לשלם לאיש מדין נהנה על חלקו, שהרי באותו זמן בלא ספק היה האיש חייב במדורה. אומנם על החצי שהסכימה לשלם, כיוון שהסכימה התחייבותה במקומה עומדת ולכן עליה היה לשלם, אך על מה שלא הסכימה חוזר הדין למקומו שהאיש חייב במדורה.

אלא שיש לדון האם האיש חייב בגין מה ששילמה האישה עבורו את חלקו בחוב השכירות או שדינה כדין הפורע חובות של חברו שהניח מעותיו על קרן הצבי כמבואר בשו"ע חו"מ קכח.

השו"ע חו"מ עז א כותב ששניים שלוו כאחד הם ערבים זה לזה, ואם אחד פרע את החוב צריך השני לשלם לו. הש"ך השיג עליו, וכתב שם ס"ק ה שמכיוון ששניים שלוו הם רק ערבים זה לזה, ואין הערב חייב קודם שיתבע המלווה את חברו, לפיכך אם עמד ופרע הריהו כפורע חובו של חברו, וז"ל:

דוקא מטעמא כיון שהיה המלווה יכול לגבות ממנו כל חובו והיה מוכרח לשלם הכל, וא"כ לדידן דקי"ל דאינן רק ערבים זה לזה ולא קבלנים, אם כן לא היה יכול המלווה לגבות כל חובו מאחד מהם ולא היה מוכרח לשלם הכל, הוי כמו פורע חובו של חברו לקמן ריש סימן קכ"ח דהפסיד מעותיו.

אומנם ברור שבמקרה דנן הייתה חייבת האישה לשלם, שהרי את המשכיר אין זה מעניין שהאחד שילם את חלקו, וכל עוד לא ישלמו לו את מלוא השכירות הוא רשאי לתבוע מהם בהוצל"פ ואף לחייב אותם בקנסות כפי שהוסכם בחוזה השכירות ובוודאי גם לסלק את שניהם, ואם כן הייתה האישה מחויבת לשלם את מלוא השכירות. מלבד זאת האיש הוא זה שפנה למשכיר ואמר שאין לו כסף לשלם, ושיפנה לאישה, ואם כן כבר פנה המשכיר לאיש ושוב האישה חייבת הייתה מדין ערב. לפיכך במקרה דנן אי אפשר לומר שהאישה פרעה מדעתה, אלא הייתה מוכרחה לשלם, ואם כן האיש מחויב להחזיר לה את מה שפרעה עבורו גם לדעת הש"ך.

גם ראה בתומים שם סק"ד שדחה את דברי הש"ך על פי דברי המהר"ם במרדכי שדרך השותפים לפרוע עבור חבריהם וחוזרים ונפרעים מהם, וכיוון שכן הרי זה כאילו אמר ערבני ושלם, וז"ל:

דרך שותפים לפרוע בשביל חבריהם וחוזרים ונפרעים מהם, ע"ש דהביא ראייה מגמ' דב"ק פרק הגזול (קיג ב) האי מאן דקאי בי דרי וכו', וא"כ כיון

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

דרך כך מתחילה, כשקבלו הלואה ביחד אדעתא דדרך שותפין קבלו, והו"ל כאומר לו ערבני ושלם דחייב לשלם לכו"ע ולק"מ.

אלא שבאורים נשאר בזה בצ"ע. אך בנתיבות המשפט נקט בפשיטות כמו שכתב בתומים.

מכל מקום כתבתי לעיל שאין צורך לזה בנדון דנן, שבוודאי גם הש"ך יודה בענייננו שכיוון שהאישה הייתה מחויבת לפרוע אינה נחשבת למבריה ארי.

לפיכך ביה"ד מחייב את האיש לשלם לאישה בגין השכירות בדירה הראשונה סך של 12,500 ₪, ובגין השכירות בדירה השנייה סך של 33,600, ובסה"כ 46,100 ₪. יש לחייב את האיש גם בגין הארנונה והמים עבור התקופה שמילוי 2020 ועד מרץ 2021, אך האישה לא שלחה לנו נתונים בעניין זה.

מסקנות

א. האיש חייב לשלם סך של 46,100 ₪ בגין חלקו בשכירויות של שתי הדירות.

ב. אם האישה תשלח לנו נתונים על הארנונה והמים עבור חודשים 7/20 ועד 3/21 נחייב את האיש במחצית הסך הזה.

הרב מרדכי רלב"ג – ראב"ד

תוספת נימוקים – הרב דוד שני

הצדדים התגרשו וקיבלו סמכות לדון בתביעות האשה לתשלום חובות מתקופת הנישואין על תשלום שכירות מגורי הצדדים שהאשה שילמה לבעל הדירה והאיש לא שילם.

האשה צירפה מכתב בו מפרטת את תביעותיה לתשלום השכירות שהאשה שילמה על שתי תקופות.

החוזים חתומים ע"י שני הצדדים. האשה שילמה את מלוא השכירות והאיש לא שילם, ותביעת האשה הינה החזר עבור תשלום שהיא שילמה על חלקו ובמקומו והנה יש לדון האם לחייב את האיש או שיש כאן פטור של פורע חובו של חברו כנפסק בשו"ע סי' קכח'.

אלא י"ל שבנידון דידן מדובר בתשלום של האישה על חוזה בו חתומים שני בני הזוג וא"כ יש לדון האם ני"ד שונה מהדין הרגיל של פורע חוב של חברו ואין לפטור את האיש.

בשולחן ערוך חושן משפט הלכות טוען ונטען סימן עז סעיף א נאמר:

שנים שלוו כאחד או שלקחו מקח אחד או שקבלו פקדון ביחד בין בשטר בין בעל פה שניהם ערבים זה לזה אע"פ שלא פירשו, ואם אין נכסים לאחד מהם גובה מחברו הכול אבל אם יש לו נכסים לא יתבע הערב תחלה כי יש לו דין ערב בכל דבר וגובה מכל א' החצי שהוא מוטל עליו אא"כ פירשו בהדיא שהן ערבים קבלנים זה בזה שאז תובע איזה מהם שירצה. ואם פרע אחד מהם כל החוב חוזר וגובה מחברו חלקו ולכן שנים שלוו ופרע א' מהן ודאי פרע בעד חברו

כלומר, השו"ע פסק שאע"ג שהמלווה יכול לגבות מאחד עבור חברו רק בתנאי שאין לחברו נכסים, ובמילים אחרות – קודם עליו לממש את אפשרות הגביה מכל אחד בשווה, בכל זאת בסיפא של הסעיף כותב השו"ע שאם שותף קדם ופרע את חוב חברו הריהו חייב לשלם מה ששילם עבורו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ובני"ד הרי האשה הייתה שותפה בחתימת חוזה על הדירה וא"כ לדעת השו"ע האיש חייב לשלם את מה ששילמה האשה במקומו.

דעת הש"ך

והנה הש"ך הקשה על דברי השו"ע, שהרי הוא רק ערב, ודעת השו"ע לפטור את הלווה שהערב שילם עבורו קודם שחייבו אותו או שקיבל רשות מהלווה לפרוע עבורו. א"כ לדעת הש"ך יש כאן דין של פורע חובו של חברו שהניח מעותיו על קרן הצבי, וז"ל הש"ך חו"מ סימן עז ס"ק ה:

וא"כ לדידן דקי"ל דאינן רק ערבים זה לזה ולא קבלנים, אם כן לא היה יכול המלוה לגבות כל חובו מאחד מהם ולא היה מוכרח לשלם הכל, הוי כמו פורע חובו של חברו לקמן ריש סימן קכ"ח דהפסיד מעותיו, וגם בתשובת רשב"א [ח"ג סי' מ"א] שהביא ב"י סימן ס"ה מחודש ג' משמע להדיא דהו"ל בכה"ג פורע חובו שלא מדעתו ופטור. ודוחק לומר דשם היה כתוב על כל אחד חצי המנה חוב בפני עצמו ונתפרש שלא נעשו ערבים זה לזה, דהלשון שם לא משמע כן, ע"ש, וגם בסמ"ע בהג"ה ס"ק ו' מוכח דהבין דהרשב"א בתשובה מיירי בענין שהיו ערבים זה לזה, ע"ש ודוק. [עיין בתשובות מהרשד"ם [חו"מ] סי' (קע"ז) [קע"ו]].

אמנם נתיבות המשפט חולק על הש"ך, וסובר שחייב לשלם, וז"ל בסימן עז סק"ג:

ואם פרע אחד. עיין ש"ך ס"ק ה' שתמה על זה. ויפה השיגו התומים [סק"ד], דבמרדכי [כתובות סי' רל"ח] מבואר בהדיא, דאף למאן דאמר דס"ל דלא הוי רק ערבים, מ"מ חייב משום דדרך השותפים כן לשלם בעד חברו, ע"ש.

וא"כ לדעת התומים והנתיבות חייב האיש לפרוע את חלקו ששולם ע"י האשה, וכדעת השו"ע.

הלוואה לצורך

ואמנם נראה שבני"ד מכיוון שחייב האיש והאשה הוא לצורך מגורים משותפים גם הש"ך מודה שחייב, שכתב בסימן עז סק"ג:

שניהם ערבים זה לזה כו'. בב"י [סעיף ב'] הבין מדברי מהרי"ק שורש ק"ך דהיינו דוקא כשחולקין המעות, אבל כשלוו שניהם ביחד לצורך השותפות, לא נעשו ערבאין זה לזה, והשיג עליו, ואחריו נמשכו הרב בד"מ [שם] ומהר"ש כהן ספר שני סוף סי' ר"י. ולפעד"נ דגם מהרי"ק מודה דשניהם אחראים זה לזה, אלא דקאמר דהרמב"ם [פ"ד משותפין ה"ד] דנקט בכה"ג לשון אחראין, משום דלשון ערבאין לא שייך בזה, דמאי אולמיה דהאי מהאי, הרי יד שניהם שוה בו, אבל פשיטא שהם ערבין זה לזה לענין הדין, ע"ש מבואר כן להדיא. ואולי הב"י לא משיג אמהרי"ק אלא במה דמשמע מדבריו דבשלוו שניהם לצורך השותפות יד שניהם שוה בו, והרי כאילו הם שניהם לוויין וממי שירצה יפרע, אף על פי שיש נכסים לכל אחד מהן כדי החוב, וע"ז השיג הב"י דלא לישתמיט חד מהפוסקים לפלוגי בהכי, אלא כולם כתבו סתמא שנעשים ערבאין זה לזה. [וגם בתשובת מבי"ט (ח"ב) [ח"א] סי' קע"ז כתב דאף הרמב"ם דוקא בשנים שלוו הוא דאמר דהוי מדין ערב, משום שאינן שותפים, אבל השותפים שלוו לצורך שותפות, אפילו לדעת הרמב"ם יגבה ממי שירצה, וביקשתי לי חבר ומצאתי רב והוא מהר"י קולון כו', עכ"ל. ועיין עוד שם סי' קפ"ג]. אך בד"מ ומהרש"ך שם הבינו כפשוטו, וגם בב"י לא משמע לכאורה כן, ע"ש ודוק.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

וא"כ הש"ך הביא את שו"ת המבי"ט שבחוב לצורך שותפות כל אחד חייב לשלם במקום חברו, ולכן חברו חייב לשלם לו מה ששילם במקומו.

וכן כתב רע"א בגליון כדברי הש"ך משו"ת המהרי"ט, והביא את דברי המהרי"ק שהובא בב"י וביאר בדבריו דלא כב"י אלא לאידך גיסא, שבשותפים יש לחייב כל אחד הכל והכוונה בלשון מאי אולמיה האי מהאי שכתב המהרי"ק הכוונה שאין כאן חלק לאחד בחצי ממון ולשני בחצי השני אלא כל הממון הוא חוב לשניהם, וא"כ אם פרע יהיה חייב לשלם לו.

ועוד הביא את שו"ת מהר"י קאשטרו שסובר שלפחות הם כקבלנים וחייב לפרוע מה שחברו שילם עבורו מכיוון שהחוב הוא עבור שותפות ולא רק לקחת מעות של שני אנשים באותו שטר.

עוד י"ל שני"ד שונה מהלוואה כספית ע"י שני אנשים ולא הוי כנידון הב"י והש"ך, שהרי במקרה שלנו מדובר בהשכרת דירה ע"י בעל ואשה:

א. שהרי בשו"ע איירי בהלוואת מעות שבזה י"ל שהדין שכל אחד לווה על חצי וא"כ אם פרע האחד את מלוא החוב יש לדון שהוא רק כערב ואין האחר חייב לשלם לו, משא"כ בשכירות דירה שאין לומר שכל אחד שכר חצי דירה, אלא יש כאן חוב אחד על כל הדירה וחובה של האשה זה כל דמי השכירות וגם בלי לשון שביחד וכל אחד לחוד הרי אם לא הייתה משלמת את החצי הנוסף היתה צריכה לצאת מהדירה.

ב. ועוד י"ל שהנידון בשו"ע הוא פירעון חוב עבר דהיינו פירעון של חוב השותף על הלוואה שלוו השותפים. אולם בני"ד הרי תשלום האשה זה על המשך השימוש בדירה, דהיינו התשלום לבע"ה הוא גם כתנאי להמשך השכירות. ואי תשלום מפסיק את ההתקשרות החוזית. א"כ חוב תשלום השכירות יש בו מחיובי השותפים להמשיך את השותפות כפי שהתחייבו וחתימת החוזה מגדירה את התחייבות הצדדים ואינו רשאי להפסידה, דהיינו ההתחייבות בחוזה יש בה התחייבות כלפי בעל הדירה ובנוסף חוב גם כלפי האשה מהאיש שהרי שני שותפים שקונים או שוכרים דבר א"כ יש להם רכוש או דירה בשותפות למשך תקופה שהסכימו ביניהם וכן בשכירות וזה מתנאי השותפות ביניהם, ואין האחד רשאי להפסיק באמצע הזמן, אלא הם חייבים להמשיך את השותפות והתשלום שהתחייבו וכדאיתא בשו"ע חו"מ קעו טו:

השותפין שהתנו ביניהם שיעמדו בשותפות זמן קצוב כל א' מהם מעכב על חברו ואינו יכול לחלוק עד שיגיע הזמן או עד שיכלה ממון השותפות ואין אחד מהם יכול ליטול מהקרן ולא מהשכר עד סוף הזמן: הגה ואם שינה או פשע תוך הזמן או עבר על תנאו אפ"ה אינן יכולין לחלוק אלא משלם מה שהפסיד (ב"י לדעת הרמב"ם) ודלא כיש חולקין בזה (מרדכי פרק מי שהיה נשוי).

סברא נוספת לחייב את האיש היא שבזמן שהוא גר בדירה חייב משום שהרי הוי כאכל משלה, שחייב על השימוש בדירה והוי כאכול עימי ובני"ד אין סברת מחילה והרי הגדירו את השימוש בתשלום של כל אחד והוי כמפרש אכול עימי וכך תשלם, וכל עוד אין מחילה גמורה יהיה חייב.

שליטת טענת מחילה

והנה מצינו אשה שלא תבעה מזונות ופרנסה את עצמה שבעלה פטור, והסברה בזה היא שדרך נשים לגלגל עם הבעל ואינה רוצה לתובעו. אמנם כל זה כשאכלה לעצמה, משא"כ כאן הרי שילמה עבור חלק הבעל, ולא מצאנו שגם בזה דרך האישה לגלגל עם בעלה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

עוד מצינו באכול עימי שיש הסוברים שעשה עימו בחינם, אמנם כאן הרי קבעו תשלום שכל אחד ישלם את חלקו וא"כ יש התחייבות מפורשת שכל אחד ישלם, ובוזה לא מצינו שאומרים סברה שבחינם עשה עימו כל עוד שאין מחילה מפורשת.

חוב שכירות לאחר הגט

האשה תובעת גם על התקופה שאחר הגירושין, מפני שהאיש מחויב על כל זמן ותקופת החוזה כפי שחתם. טענה זו יש לדחות מכמה אנפי שהרי דבר מצוי שזוגות מתגרשים ובעצם התפרדה החבילה ואם יש להם הגדרה של שותפים אז הגט מסיים את תקופת השותפות מכאן והלאה, והמקובל במקרה של חוזה שכירות שיש גירושין הצדדים מגיעים להבנות וסיכומים עם המשכיר לסיים את החוזה ואולי יש תקופה קצרה שעדיין מחפשים שוכר אחר, אבל בנידוננו עצם המשך מגורי האשה בדירה וודאי שהדבר מתפרש שלקחה לעצמה ועל עצמה את שכירות הדירה.

זאת ועוד הרי בכגון זה צריכה האשה לשלם דמי שימוש לאיש שלא השתמש בדירה, וא"כ וודאי שאין חוב על האיש אחר זמן השיתוף בניהם דהיינו יום הגט (או קודם אם יש זמן משמעותי מהתביעה לגירושין)

הרב דוד שני – דיין

גם אני מצטרף לדברי חבריי.

הרב מרדכי מזרחי בר אור – דיין

נפסק:

- א. האיש חייב לשלם סך של 46,100 ₪ בגין חלקו בשכירויות של שתי הדירות.
- ב. אם האישה תשלח לנו נתונים על הארנונה והמים עבור חודשים 7/20 ועד 3/21 נחייב את האיש במחצית הסך הזה.

פסק הדין מותר לפרסום לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום י"ח בכסלו התשפ"ג (12/12/2022).

הרב דוד שני

הרב מרדכי מזרחי בר אור

הרב מרדכי רלב"ג – ראב"ד

מסמך זה עלול להכיל שינויי עריכה והגהה